

JEDNODUCHÝ NÁVOD KE KOMPOSTOVÁNÍ

1. Svážení a skladování surovin

Suroviny z údržby zeleně vhodné ke kompostování, které vznikly na území obce (tj. od občanů nebo z údržby obecních ploch) se sváží na komunitní kompostárnu. Svoz může být řešen nejrůznějšími způsoby. Od občanů jejich dovozem na vozících, v pytlích apod., z údržby obecní zeleně na vozech, malými kontejnery určenými pro přepravu biologického materiálu, ve velkých pytlích (big bagy) apod.

Je vhodné evidovat množství jednotlivých přivážených surovin, v případě komunitní kompostárny postačí jednoduchá evidence počtu vozíků, pytlů, kontejnerů apod.

Podle provozu komunitní kompostárny jsou svážené suroviny shromažďovány na jednom místě a bezprostředně poté jsou dále ukládány do komponovacích hromad. Suroviny s nízkou vlhkostí (piliny, kůra, štěpky) je možné po omezenou dobu skladovat před jejich uložením do hromad.

2. Příprava surovin

Rozmělnění některých surovin (větve apod.) probíhá buď přímo v místě jejich vzniku (v obci) nebo po svozu na kompostárnu (před uložením do hromad). Je nutné dbát na kvalitní rozmělnění surovin, protože tím dochází ke zrychlení kompostovacího procesu.

3. Ukládání surovin do zakládky a tvarování komponovacích hromad

Ukládání surovin do komponovacích hromad probíhá průběžně. Průběžné ukládání probíhá tak, že jedna surovina se rozvrství do plochy pásové hromady, posléze se rozvrství další surovina atd. Právě u komunitního kompostování, kdy v průběhu roku jsou k dispozici různé suroviny, je důležité toto vrstvení.

Po navrstvení surovin se požadovaná figura hromady (trojúhelník nebo lichoběžník – popis viz kapitola B.3 Založení kompostu) naformátuje pomocí čelního nakladače. Následně se provede první překopání překopávačem, při kterém dojde k homogenizaci hromady. Okraj komponovacích hromad je vhodné obsypat pilinami, které slouží pro zachycení vod odtékajících z kompostování.

4. Překopávání kompostu

Pravidelné promíchávání komponovacích hromad je nutné pro správný průběh kompostování. Promíchávání se většinou provádí překopávačem, na malých komunitních kompostárnách lze toto nahradit přehazováním hromad čelním nakladačem. Četnost překopávání závisí na průběhu kompostování, obecně se uvést četnost překopů 1 krát za týden až měsíc.

5. Sledování kompostovacího procesu

Na klasických velkých kompostárnách probíhá monitorování průběhu kompostování a sleduje se mimo jiné teplota, vlhkost a další parametry v jednotlivých částech kompostu. Vzhledem k tomu, že výsledným produktem z komunitní kompostárny je kompost využívaný zpět v obci a není určen pro prodej odběratelům, nejsou dány požadavky na výslednou kvalitu kompostu a není tudíž nezbytně nutné podrobné sledování průběhu kompostování.

6. Ukončení kompostování

K posouzení ukončení kompostovacího procesu se používá orientační zkouška, tj. jsou hodnoceny znaky stabilizace "čerstvého kompostu":

- barva hnědá, šedohnědá až černá,
- struktura drobtovitá až hrudkovitá,
- nevykazuje pachy svědčící o přítomnosti nežádoucích látek, houbovitá vůně,
- příznaky ustálené teploty: hodnota teploty kompostu odpovídá teplotě okolního ovzduší po dobu posledních 14 dnů.

Další možností, jak zjistit, zda je proces kompostování ukončen, je provedení tzv. řeřichového testu. Metoda je založena na výpočtu indexu klíčivosti citlivé rostliny v prostředí vodního výluhu kompostu. Podle vypočteného indexu klíčivosti se určí, jestli je kompost zralý.

7. Zpracování hotového kompostu

Pro konečnou úpravu kompostu je nutné kompost prosít. Může se využít malé síto (katr) s ručním prohazováním, případně mechanizace (vibrační rovinné síto, rotační válcové síto apod.). Nadsítná složka je následně vrácena opět do kompostovacího procesu, nežádoucí příměsi (plasty, sklo, kovy apod.) jsou odstraněny.

8. Expedice kompostu

Hotový prosetý kompost je odvážen obdobným způsobem jako přivážení surovin. Opět je vhodné evidovat množství vyprodukovaného kompostu. Kompostováním se objem surovin významným způsobem redukuje až na ¼ původního objemu. Použití hotového kompostu v obci je široké: při pěstování zeleniny, stromů a keřů, na zkvalitnění zahradní či výkopové zeminy.